

Av Erik Herngren

WHAT'S ON 2008?

December 2007

WHAT'S ON 2008?

Av: Erik Herngren

OROR, YROR & VÄGSKÅL

Vad händer 2008? Vad slår igenom? Vilka frågor kommer att vara i centrum? Detta är några av de frågor vi framtidspanare på Kairos Future velat besvara. Vi har därför slagit våra kloka huvuden ihop och analyserat hur vi tror att det kommande året kommer att gestalta sig. I den här artikeln delar jag med mig av några av våra sianden om 2008.

En del av de förändringar vi ser är inte specifika för 2008. De tunga drivkrafterna för förändringar löper på oavsett om året är 2007 eller 2008. Men de nämner vi inte här. Istället vill vi lyfta fram några orosmoln, några yror och ett par vägskål där 2008 i efterhand visar sig vara ett år då vägvalen görs.

Jag vill också betona att det är med viss ödmjukhet vi försöker beskriva framtiden. Flosklerna blir ofta flitigt förekommande samtidigt som de i regel döljer en genuin sanning. Eftersom den västerländska människan tycks oförmögen att sitta still präglas våra liv och hela samhället av ständiga förändringar. Förändringar på olika nivåer och med olika fokus och hastighet. Dessutom gäller det att beskriva och gestalta förändringarna så att de blir begripliga för mottagarna - och vändan av en exakt kommunikation har kanske aldrig varit större än den är idag med tanke på både individualism och mediekonsumtionsutvecklingen.

Med detta som grund vill vi lyfta fram följande sianden om 2008:

ORO I: THE RISE OF A NEW WORLD ORDER

Den nygamla världen flyttar fram sina positioner.

Sakta men säkert inser vi i den gamla världen den fulla kraften av att de gamla kejsardömena i öster flyttar fram sina positioner. 2008 har alla förutsättningar att bli det år då detta blir tydligt. Kina, Indien och Ryssland tar ton. Inte minst Kina lär vara i fokus under året. OS i Beijing kommer att sätta landet i fokus på mediekartan under flera månader både vad gäller det idrottsliga och en mängd andra aspekter av bjässens kraftiga utveckling. Kina har under många år investerat tungt i råvaruintensiva regioner i syfte att säkra tillgångar om framtida knappa resurser såsom olja och mineraler. Det lär den gamla världen märka när de inte längre har den traditionella kolonistörens självklara rätt till tillgångar till ex Afrikas tillgångar.

Samtidigt går den gamla hegemonins centrum (USA) in i en intensiv presidentvalskampanj. USA lär präglas både av att president Bush är mån om

sitt eftermäle samtidigt som flera gigantiska problem står för dörren. Långvarigt underskott i bytesbalansen, ett tärande Irakengagemang, en hälsovård med urholkad finansiering, en sprickande bostadsbubbla, storföretag som dignar under gamla pensionsutfästelser som de inte har täckning för osv. Höstens presidentval lär dominera medieutrymmet mer än någonsin tidigare. Och i realiteten lär det handla om inrikespolitik snarare än USA:s roll i världen – i synnerhet som USA har allt svårare att hitta tydliga reella fiender att utmåla utanför landets gränser.

Sammanfattningsvis: Den nygamla världen flyttar fram sina positioner samtidigt som den gamla hegemonin har fullt up med inre konflikter som skymmer sikten.

ORO II: ORON FÖR LÅGKONJUNKTUR OROAR

Psykologiska effekter.

I skrivande stund är oron stor för att den avmattning som vi ser i tillväxten ska vara det första steget in i en lågkonjunktur. Oron förblir stor även om många tecken fortfarande ser bra ut: kostnads kontroll och överskott i de offentliga finanserna, välfyllda orderböcker hos storföretagen och en hög soliditet i finanssektorn. Det finns dock andra tecken som tyder på att vi kan gå in i en lågkonjunktur en bit in på 2009. Bostadsprisrallyt klingar av vilket lär märkas även på byggbranschen. Detta brukar vara en säker lågkonjunkturindikator. Dessutom har produktivitetssökningen i ekonomin avmattats samtidigt som det tecknats relativt höga löneavtal. Risken är att vi ser kompensande prisökningar och en begynnande inflation vilket i sin tur kyler av ekonomin, håller igen konsumtionen och voila – lågkonjunkturen blir ett faktum. Men det är väldigt svårt att just nu sia om utvecklingen. Till stor del avgörs den av hur efterfrågan utvecklas på våra nycklexportmarknader med Tyskland i spetsen. Klart är dock att själva oron för en lågkonjunktur har långt större psykologiska effekter än det finns rationella skäl till.

Sammanfattningsvis: Blotta oron för att en lågkonjunktur står för dörren kan leda till att den blir verklighet.

ORO III: I KLIMATORONS KÖLVATTEN

Klimatet – bekvämligheten 0-3.

Oavsett resultatet av de pågående klimatförhandlingarna på Bali står det i våra ögon klart att alla kommande krav på nödvändiga förändringar hamnar i knäet hos alla som levererar "livet infrastruktur" till medborgarna och konsumenterna. Hos kommuner, myndigheter och hos företag som levererar tjänster och varor till oss människor. Även de företag som befinner sig längst bort från konsumenterna lär tvingas fundera på hur de ska minimera klimateffekterna. "Nån-annan-ismen" regerar och den vanliga dödliga människan säger visserligen att den ska dra sitt strå till stacken men eftersom

det var länge sedan vi agerade fullt rationellt och dessutom ännu längre sedan vi gjorde det vi säger att vi ska göra så lär människor skjuta över ansvaret på andra.

Sammanfattningsvis: Många vill att något ska göras men att nån-annan skall göra det.

ORO IV: ANSVAR OCH TYDLIGHET LÖNAR SIG ALDRIG!

Smygpolitikens renässans

2008 är ett nyckelår för regeringen Reinfeldt. Det är sista året den på allvar kan driva igenom tuffa förslag som tar tid innan de accepteras. 2009 och 2010 kommer att handla om att ta hem effekterna av den förda politiken och då finns inte utrymme för obehagliga förslag. Det betyder att vi lär se en hel del aktiviteter från regeringens sida. Samtidigt ska de ta över ordförandeskapet i EU 2009 varför det kan bli ett väldigt tufft år för regeringen.

Mot det ska också konstateras att det fungerar att tala i klartext när man sitter i opposition men inte när man är i regeringsställning. Det tycks vara en naturlag som gäller oavsett partifärg på taburetterna. Därför spår vi att många av de förändringar som den borgerliga alliansen vill genomföra kommer att smygas igenom snarare än basuneras ut med trummor och trumpeter. Bostadspolitik, biståndspolitik, försvarspolitik, kriminalvård och polישväsande är exempel på områden där vi tror att det kommer att hända saker under 2008 utan att den breda allmänheten hänger med i svängarna. Sedan kommer det med all säkerhet göras mycket för att stävja Sverigedemokraterna. Men det kommer knappast komma upp till allmän debatt eftersom inget av de nuvarande riksdagspartierna vill det.

Sammanfattningsvis: 2008 är ett nyckelår för den svenska regeringen. Kanske lär de sig läxan om vikten av smygpolitik snarare än tydligpolitik.

YRA I: "IT STRIKES BACK!"

Birgerssons revansch – utan fleecekofta

Den gamla sanningen att vi ofta överskattar förändringars kraft på kort sikt men underskattar dem på lång sikt har stor relevans inom kommunikationsområdet just nu. I praktiken sker mycket av det som förutspåddes i ystra salonger vid sekelskiftet men som ingen tycktes vilja prata högt om sedan den it-relaterade kraschen 2001. Under det senaste året har Internet slagit igenom på allvar: användandet har fördubblats, trådlösheten breder ut sig och de tjänster som växer fram mognar från nöje till nytta. Sverige är ett av de länder i världen som har högst andel bärbara datorer per capita vilket säkert är en viktig faktor bakom utvecklingen.

Konsekvenserna av detta blir flera. Allra tydligast syns de inom media och kommunikation. Annonsmarkanden håller på att ritas om på allvar och 2008

lär bli ett nyckelår för de gamla medieägarna. T ex räknar vi med att flera av gratistidningarna kommer att ge upp. Frågan är vilka som blir vinnarna i den här utvecklingen? Vem äger rätt nyckelresurser? Och vilka är nyckelresurserna.

Sammanfattningsvis: 2008 kommer att bli ett år av "a clash of communication". De tekniska landvinningarna har mognat och nått in i vardagslivet så att de under 2008 kommer att rita om annons- och mediebranscherna i grunden.

YRA II: SEARCH FOR CREATIVE SOLUTIONS: 3 IN

Inköparen är död, länge leve inköparen

En snabb betraktelse av företag och organisationer ger vid handen att det pratas mycket om framför allt tre nyckelområden för att skapa framgång i framtiden: Inköp, Integration och Innovation.

Innovation har varit på tapeten under några år. Förmågan att vara kreativ och särskilja sig är en nyckelfaktor i den globala konkurrensen och det lär bli än större fokus på detta under 2008. Inte minst kommer det att ställas högre krav på att innovationsmodellerna skall vara effektiva istället för kreativa kaos. Detta har vi konstaterat med egna ögon när vi sett hur våra kunder insett skillnaden mellan en genomtänkt process för innovation och en ad hoc dito.

Integration handlar inte om flyktingar och invandrare utan om att skapa verklig integration av alla fantastiska kommunikationslösningar företag och organisationer har investerat i. Den som får detta att hända kommer att öka organisationernas produktivitet dramatiskt. Hittills ser vi dock lite för få verkliga framgångssagor på detta område.

Inköp är den nya given i leken. Det finns en tydlig tendens till att inköp lyfts fram som en mer strategisk position än tidigare. Det gäller både rollen som sådan liksom hur duktiga och innovativa inköpare förmår förbättra inköpsprocessen, inte minst vad gäller mer komplexa produkter och tjänster. Ett annat slags inköpsfokus utgörs av den växande skaran av frivilliga inköpsammanslutningar. Dessa utgörs av enskilda konsumenter som tillfälligt går ihop och skapar en virtuell inköpsorganisation enligt parollen "ensam är inte stark men vi vill inte gå in i de gamla kooperativa lösningarna"

Sammanfattning: ett ökat sökande efter kreativa förbättringar i flera led i de gamla värdekedjorna. 2008 blir inköparnas år.

YRA III: ENGAGEMANG OCH VÄLGÖRENHET

Filantropi är högsta mode

Idag vill hög som låg rädda världen. Fredrik Reinfeldt nattvandrar, i de överdådigt rika skikten är välgörenhet en ny dygd. Miljöfrågor och social rättvisa går hand i hand. CSR växer i betydelse, inte bara som en strategi för

att undvika skampålen. Men hösten 2007 har också visat att det är verklig handling som gäller – snackepellarna göra sig icke besvär. Den växande volontärchartern är ett exempel, dvs resor till exotiska platser där man gör en praktisk insats för människor i en utsatt livssituation. Allt under ordnade former och med lite vanlig semester på slutet.

Men det tycks som om engagemanget bygger på att välgöraren får eget cred för sin insats. Den gamle altruisten verkar vara död och begravnen. Att engagera sig i Volontärbyrå ser bra ut på CV:n.

Sammanfattning: Välgörenhet och engagemang är högsta mode. Det blir den nya tidens lyx istället för ytterligare bling-blingprylar.

VÄGSKÄL I: LIVET BLIR SEMIPRIVAT OCH SEMIPUBLIKT

Att vara ute och inne på samma gång

I dag lever allt fler människor ett liv som är långt från gårdagens med tydliga rågångar mellan livets olika arenor. Privatlivet hamnar på jobbet och arbetslivet hemma. Caféerna på stan är både vardagsrum och arbetsplatser i ett och samma andetag. Vi delar glatt och okritiskt med oss av information om oss själva på FaceBook eller MySpace. Exempelen kan göras många. Det är personligt och offentligt i samma andetag.

Det handlar om att livet blivit semiprivat eller semipublikt i ett och samma andetag. Men i kölvattnet av detta kommer vi att se allt fler konflikter mellan de strukturer som baseras på den gamla uppdelade ordningen och det verkliga liv som folk lever. Juridik, organisationskultur mm är exempel på områden där det under 2008 troligen kommer att bli diskussioner när de gamla regelverken och synsätten krockar med det semipublika livet.

Sammanfattning: Det semipublika livet ger under 2008 upphov till flera konflikter med de gamla institutionerna.

VÄGSKÄL II: ENKELHET ELLER ÖVERDÅD?!?

Vi har under en längre tid sett hur en tydlig vattendelare växer fram – den mellan dem som vill konsumera än mer utan att behöva inskränka sina begärsyttringar till dem som istället förespråkar en enkel livsstil. Och så har vi den stora majoriteten däremellan som vacklar mellan vilket ben de ska stå på. Men om vi ser till tecknen bland de mest välbeställda grupperna, de som i sin tur ofta influerar den välbärgade övre medelklassen som i sin tur lockar än fler konsumenter, så tycks det som om det framför allt är en ny vurm för enkelhet som växer fram. Dels är det idag en dygd att idka välgörenhet, dels växer kontemplation och att frivilligt avstå saker fram som nya lyxuttryck.

Det finns dock en mottrend mot detta som snarast handlar om en slags maximalism – ju större och vräkigare dyrbarheter du kan slänga ut pengarna

på desto bättre. 2008 blir troligen ett år då vattendelaren mellan enkelhet eller överdåd växer fram som en riktigt het fråga.

Sammanfattning: Människor möter sin existentiella ådra. Vad handlar livet om. På djupet. Enkelhet eller överdåd? Men det är hög prettovarning på den här diskussionen.

Till sist kan vi inte låta bli att skicka med en liten pseudospaning:

CHAMPAGNEN TAR SLUT...

Den ökande rikedomerna i en allt större övre medelklass i de växande rikena i Öster medför att klassiska lyxattribut efterfrågas i stor omfattning. Till dessa hör äkta champagne vilket gör att tilldelningen till den lilla marknaden i Sverige lär bli allt mindre i framtiden. Risken är därför överhängande att champagnen tar slut på den svenska marknaden...

Gott nytt 2008 önskar vi på Kairos genom

Erik Hergren

Vd Kairos Future AB

ABOUT THE AUTHOR:

Erik Herngren är vd för Kairos Future AB, dvs Kairos Futures svenska verksamhet. Han har utöver det ett särskilt ansvar för affärsområdet omvärld och framtid där han också är ansvarig för kunskapsnätverket Kairos Agora Omvärld.

Erik arbetar som strategisk rådgivare för ett brett spektrum av uppdragsgivare, från näringslivet till offentliga och idéburna organisationer. Uppdragen spänner från strategiuppdrag för företagsledningar till implementering av omvärldsanalys i en samlad organisation. Han är omvitnat god analytiker med en bred inriktning.

Erik är även en mycket uppskattad föreläsare och utbildare, han anlitas flitigt för inspirationsföreläsningar om omvärld och framtid inom olika områden. Erik har skrivit två böcker, Morgondagens småstad och Morgondagens hem. Hans formella bakgrund kommer från KTH lantmäteri med inriktning på samhällsplanering. Han är även certifierad managementkonsult, CMC.

OM KAIROS FUTURE

Kairos Future hjälper företag och organisationer att förstå och forma framtiden, genom:

- internationella studier, omvärlds- och framtidsanalyser
- föreläsningar och workshops
- kurser och utbildningar
- kunskapsprojekt och nätverk
- scenario-, strategi- och utvecklingsprojekt
- stöd i förändringsprocesser

Vi kombinerar tankesmedjans och forskningsföretagets förmåga att generera nya insikter och idéer med konsultföretagets fokus på vad som fungerar i praktiken. Vårt arbete bygger på egen kunskapsutveckling samt egenutvecklade och väl beprövade metoder för analys, strategiutveckling och förändringsarbete.

Arbetet bedrivs ofta i nära samarbete med uppdragsgivarna.

Kairos Future har ett fyrtiotal medarbetare i Sverige, Danmark, Frankrike, Spanien och USA med huvudkontor i Stockholm och ett internationellt nätverk av samarbetspartners.

Läs mer på vår hemsida www.kairosfuture.com eller kontakta oss för mer information:

Kairos Future

Box 804

(Besöksadress: Vasagatan 40)

101 36 Stockholm

Tel: 08-545 225 00

Fax: 08-545 225 01

E-post: info@kairosfuture.com

Hemsida: www.kairosfuture.com